

Pomoc při výběru tepelného čerpadla

Ing. Josef Slováček

Asociace pro využití tepelných čerpadel

O tom, že na našem trhu s tepelnými čerpadly je – slušně řečeno – nepřehled, se všeobecně ví, bylo na toto téma řadu diskusí, ale nenašla se zatím metoda, která by rozdělila kvalitní tepelná čerpadla od nekvalitních a těch, která se jako tepelná čerpadla jen tváří. Na tomto stavu vydělávají především různí obchodníci, dealeri a výrobci, kteří s příslibem nízké ceny nabízejí různá zařízení s parametry, o kterých by se dalo s úspěchem pochybovat. Korunu tomuto nepřehledu dal program „Zelená úsporám“, když do seznamu výrobků a technologií zapsal kdejaký výrobek, byť s nějakými doklady, které mnohdy byly v rozporu se skutečností, I přes upozorňování na tento stav se mávalo různými protokoly, které měly potvrdit parametry zařízení, které vystavovaly instituce nemající jednak odpovídající technické vybavení a co hlavně, neměly k tomu příslušnou kompetenci.

Úředníci na SFŽP i přes varování pilně zapisovali do SVT tepelná čerpadla, na které bylo a je možno žádat dotaci, aniž by ve skutečnosti tato splňovala stanovená hodnotící kritéria. Tím bylo s úspěchem dosaženo toho, že ve výše citovaném seznamu, který obsahuje více než 1400 zapsaných čerpadel nejrůznějšího provedení a výkonu také to, že obecně se soudí, že všechny tato zařízení jsou kvalitní, protože je to vlastně na oficiálních webových stránkách, tak to přece musí být pravda.

Bohužel opak je pravdou. Je již dost nahněvaných majitelů tepelných čerpadel, kteří podleli slibům některých prodejců, že si pořizují dobré, rozumějme DOTOVANÉ čerpadlo, které přece nemůže být špatné. Tento stav trvá velmi krátce, prakticky od loňského podzimu, kdy se skutečně rozjel program Zelená úsporám v oblasti tepelných čerpadel, ale teprve letošní topná sezóna prověří větší množství instalovaných zařízení. Už dnes je slyšet hlasy, že některá tepelná čerpadla mají spotřebu elektřiny zhruba jako elektrokotel, pak také že na zakoupené a instalované tepelné čerpadlo nikdo nechce držet záruční opravy, že tepelné čerpadlo je tak hlučné, že si stěžují sousedé a nejen to, že původní dodavatel už neexistuje a kde se pak domáhat záruk a servisu nebo případně náhradních dílů. Bohužel v mnoha případech mají tito stěžovatelé plnou pravdu, ale pomoc jim je problematická. Ale to zdaleka není konec, protože ten, kdo obdržel dotaci se zavázal, že bude tepelné čerpadlo řádně řadu let používat, ale co případně, že po dvou, třech letech vypoví tepelné čerpadlo službu, stane se neopravitelné, nebo za cenu opravy rovnající se ceně nového zařízení. Zcela vážně se obávám, že to není žádné strašení a že taková situace nastane.

Ve své podstatě se není čemu divit, když nabídka je tak velká, běžný zájemce se v tom skutečně nemůže orientovat a v drtivé většině vybírá podle ceny a to je právě to neštěstí, protože kvalitní tepelné čerpadlo prostě nemůže být levné vzhledem k tomu, že bývá sestaveno z těch nejkvalitnějších (ale také nejdražších) komponentů, aby mohlo úspěšně pracovat po dobu alespoň 20 let, což je doba po kterou ty různé upravené klimatizace, případně i s invertorovým řízením těžko mohou vydržet. Nechci být poslem špatných zpráv, ale nejspíš tomu tak bude.

S vědomím toho, že nejen u nás jsou problémy s objektivním hodnocení kvality tepelných čerpadel z iniciativy Evropské asociace tepelných čerpadel byl zaveden systém měření parametrů a jejich hodnocení. V současné době můžeme naši veřejnosti sdělit, že i u nás byla nominována jako součást evropského systému odborná komise, která je oprávněna na základě přísně stanovených kritérií s měřením ve specializovaných zkušebnách po zhodnocení dalších

podmínek z hlediska zajištění spolehlivého servisu a garance dostupnosti náhradních dílů po dobu min 10 let.

V dohledné době, vzhledem k tomu, že tato komise pro přidělování „Pečetě kvality“ tepelným čerpadlům s oficiálním mezinárodním názvem „European Quality Label for Heat Pumps“ a označením **Q** zahájila svou činnost, budeme se moci na našem trhu setkat s výrobky s tímto označením. Tím dojde k zásadnímu oddělení mezi kvalitními tepelnými čerpadly a čerpadly o kterých prakticky nikdo nic neví a napraví se škody způsobené tím, že v rámci programu Zelená úsporám se daly „do jednoho pytle“ kvalitní s nekvalitními a ty zájemce, vyber si!

Mimo výkonového hodnocení parametrů podle mezinárodní metodiky je také jedno z hodnotících kritérií i hlučnost, která často bývá nemalým problémem u některých tepelných čerpadel vzduch-voda, což mnohdy zjistí nový majitel až po nainstalování doma a pak se nestačí divit. I toto kritérium napomůže zájemcům v rozhodování.

Za zmínku jistě stojí tepelná čerpadla s frekvenčními měniči nazývaná také invertorová. Pro jejich hodnocení parametrů neexistuje dosud žádná metodika, jak se mají měřit a také žádný předpis nestanoví, jak se mají hodnotit. Proto je na trhu takový halas o tom, jaké fantastické parametry dosahují proti klasickým tepelným čerpadlům. Samozřejmě, když si kdokoli uvede své vlastní představy o tom, jaké parametry má jím nabízené zařízení a dokonce některé nekompetentní zkušebny mu to potvrdí, protože „byznys je byznys“, pak se může klidně tvrdit, že tato zařízení jsou mnohem dokonalejší než klasické tepelné čerpadlo i když to vůbec není pravda a jedná se v mnoha případech jen o marketinkový tah, který máte zákazníci, aby si tuto převratnou technologii, jak se často uvádí, pořídili. Takže, když někdo uvádí, že měření parametrů frekvenčně řízených tepelných čerpadel je podle normy EN 14511, která platí obecně pro tepelná čerpadla, pak nemá pravdu, protože tato norma o tom, jak se mají měřit a posuzovat tato zařízení prozatím nic neříká. Přeloženo do češtiny, parametry u těchto tepelných čerpadel uváděná nejsou, právě pro absenci metodiky měření porovnatelná s hodnotami klasických tepelných čerpadel, přičemž zpravidla dosahují podstatně nižších hodnot než je na prospektech, ale i v programu Zelená úsporám deklarováno. Bohužel ne vše, co je na papíře nebo i na webu, je pravdivé a to je právě důvod, proč se zavádí nestranné o objektivní hodnocení tepelných čerpadel, které zcela jistě může zásadně usnadnit orientaci zájemcům o pořízení tepelných čerpadel.

Tento systém hodnocení kvality již funguje v Německu, Rakousku, Švédsku a Švýcarsku, přičemž teď již také v České republice a je předpoklad, že do konce letošního roku budou již první držitelé tohoto prestižního ocenění zveřejnění také u nás.